

L'arbre laboral de la meva família

L'arbre laboral de la meva família

Presentació de l'activitat

Nivell	Secundària.
Durada	Entre una i dues hores aproximadament.
Objectius	<ul style="list-style-type: none">▪ Fer visibles les diferències en la tria d'especialitats educatives i professionals entre dones i homes mitjançant l'observació i l'anàlisi de l'entorn familiar.
Resultats esperats	<ul style="list-style-type: none">▪ Fer que l'alumnat comprovi la tria diferencial de trajectòries educatives i professionals entre dones i homes del seu entorn més proper: la família.▪ Aconseguir que l'alumnat reflexioni al voltant de les implicacions que pot tenir la tria d'un futur educatiu professional o un altre.

L'arbre laboral de la meva família

Desenvolupament de l'activitat

- 1** El professorat introdueix l'activitat a desenvolupar comentant-ne els objectius i el contingut en **l'Argumentari**.
- 2** Tot seguit, es distribueix entre l'alumnat, individualment, **l'Esquema del "Arbre laboral de la meva família"** (Fitxa 2.1) Perquè l'emplenin amb les dades sobre què van estudiar i a què es van dedicar o es dediquen els membres de la seva família.
- 3** Quan hagin completat l'esquema, l'alumnat ha de respondre les qüestions que es recullen a la Fitxa 2.2 de **les teves conclusions**.
- 4** Quan ja s'hagi fet l'activitat a casa, el professorat pot deixar que l'alumnat exposi allò que ha recollit per compartir-ho a l'aula en una segona sessió de tutoria.

L'arbre laboral de la meva família

Recursos didàctics

► Materials per a l'alumnat:

- Presentació de l'activitat.
- **Fitxa 2.1** : Esquema del "Arbre laboral de la meva família".
- **Fitxa 2.2**: Les teves conclusions.

► Materials per al professorat:

- Argumentari.
- Solucionari.
- Glossari.
- Fitxa d'avaluació de l'activitat.

L'arbre laboral de la meva família

Argumentari

► A l'inici de l'activitat

La introducció d'aquesta activitat caldrà que comenci amb l'argument que les noies i els nois trien diferents especialitats formatives que després també deriven en el desenvolupament de diferents oficis i professions.

Aquestes diferències entre dones i homes en el seu desenvolupament educatiu i professional han estat més accentuades en el passat (per exemple, fa unes dècades les dones ni tan sols podien accedir a l'educació superior) però, no obstant això, les diferències persisteixen. I un exemple d'aquest fet el podríem trobar en el nostre propi entorn familiar.

Per això, es proposa a l'alumnat que emplenin l'**Esquema de "L'arbre laboral de la meva família"** (Fitxa 2.1) i hi dediquen uns dies per tal que després puguin debatre i reflexionar a l'aula.

► Per a la dinàmica de l'activitat

Un cop ha quedat establert el termini de temps perquè l'alumnat realitzi l'activitat (el termini d'una setmana seria suficient), convé anar preguntant-los si estan trobant alguna dificultat en l'elaboració de "l'arbre".

També seria positiu obrir un debat amb l'alumnat sobre les primeres impressions que estan experimentant i si troben diferències significatives en els camins educatius i formatius adoptats per les dones i els homes de la seva família.

► Per finalitzar l'activitat

Ja a l'aula, el professorat pot proposar a l'alumnat de fer un debat i una reflexió conjuntes sobre els resultats obtinguts, tot introduint-hi algunes qüestions com les següents:

- Per què creus que hi ha diferències entre l'educació que van rebre les dones i els homes de la teva família?
- Creus que hi haguéssin diferències en la tria de feines entre els homes i les dones de la teva família?
- Has notat grans diferències entre l'educació i la feina de la teva àvia i les de la teva mare o tia?
- A què creus que són degudes, aquestes diferències?

L'arbre laboral de la meva família

Solucionari

En aquest cas no hi ha unes solucions concretes per aquesta activitat, encara que podem suposar que l'alumnat trobarà diferències entre l'educació rebuda i les feines que han fet les dones i els homes de les seves famílies. Al mateix temps, ens haurem de fixar també en la comparativa entre les diferents generacions de dones de l'arbre familiar per tal de comprovar que, efectivament, hi ha hagut certa evolució en la realització d'estudis i de feines remunerades i no remunerades.

► Algunes possibles conclusions per a complementar

Les conclusions que caldria extraure, en aquest cas, són que, en efecte:

- Homes i dones presenten diferents trajectòries educatives i professionals.
- Aquestes diferències han estat més accentuades en el passat (abans les dones no podien accedir a l'educació o al treball remunerat) que en el present (ara la diferència és que, un cop han accedit a l'educació i al treball, les dones i els homes realitzen professions i feines diferents).

Cal explicar que aquests contrastos responen a:

▪ LA TRADICIONAL DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL:

Les dones han estat normalment les mestresses de casa encarregades de tenir cura de la família i, per això, han estat fent un treball diari sense descans i sense rebre cap remuneració a canvi. Els homes, en canvi, han tingut a l'abast més oportunitats educatives i han estat els "treballadors tradicionals". Eren ells qui sostenien econòmicament les seves famílies, ja que el seu treball era reconegut monetàriament.

▪ LA SEGREGACIÓ DE GÈNERE EN EL MERCAT LABORAL:

Avui en dia, les dones ja són la majoria de l'alumnat universitari i, sobretot des de la instauració de la democràcia, s'han anat incorporant massivament al mercat laboral. Aquesta situació està "fent miques" els rols de gènere predominants i està atorgant a les dones una independència econòmica com mai abans havien tingut. Tot i així, encara hi ha diferències entre les professions que tenen dones i homes i els tipus de feina que fan.

L'arbre laboral de la meva família

Glossari

► Divisió sexual del treball

- Repartiment social de tasques en funció del sexe, segons el qual històricament s'assigna a les dones el treball reproductiu i als homes el treball productiu.

► Rol de gènere

- Comportament que, en una societat concreta, s'espera d'una persona per raó del seu sexe. Generalment una persona assumeix els rols de gènere i construeix la seva psicologia, afectivitat i autoestima al voltant d'aquests rols.

Exemple: Un dels rols assignats tradicionalment als homes és ser els responsables de les activitats productives i les activitats polítiques. Un dels rols assignats tradicionalment a les dones és tenir cura dels fills i/o filles, tenir cura de les persones dependents i ser la responsable de les relacions afectives.

► Segregació horitzontal de l'ocupació

- Distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.

Exemple: Professions en el camp de l'educació, la infermeria, la neteja i la confecció tèxtil. A la Unió Europea hi ha entre un 70 i 80% més d'homes que de dones a l'enginyeria, la indústria i la construcció, igualment que a les ciències, matemàtiques i informàtica. D'altra banda, les dones representen més de dos terços de l'alumnat de ciències de l'educació, humanitats, lletres, salut i assistència social.

► Segregació vertical de l'ocupació

- Distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.

Exemple: La poca presència de dones en càrrecs directius, al cercle d'empresaris, en els col·legis oficials, etc. El percentatge global de dones que ocupen llocs executius en grans empreses a Espanya arriba escàsament al voltant del 3%.

► Treball productiu

- Conjunt d'activitats remunerades que produeixen béns i serveis a l'economia mercantil i formal, però també a l'economia submergida i informal.

L'arbre laboral de la meva família

Glossari

▶ Treball reproductiu

- Conjunt d'activitats no remunerades relacionades amb el treball domèstic i amb l'atenció i la cura dels membres de la família. El treball reproductiu s'ha assignat tradicionalment a les dones.
-